

Protocol van samenwerking tussen de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) en de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD)

08/05/2018

DVZ en de sociale inspectiediensten¹ werken al op ad hoc basis en in het kader van de arrondissementale inspectiecellen (AIC) samen in dossiers, bijvoorbeeld voor gevallen van illegale tewerkstelling. Bij de begrotingsopmaak 2018 is door de regering beslist om deze samenwerking te formaliseren in een protocol van samenwerking en samen verdere beleids- en operationele acties op te lijsten, onder de coördinatie van de staatssecretaris voor Bestrijding van de Sociale Fraude Philippe De Backer en de staatssecretaris voor Asiel en Migratie Theo Francken.

I. Uitwisselen van reeds bestaande informatie

1. Toegang lokale besturen tot tewerkstellingsgegevens RSZ en RSVZ

De lokale besturen die de aanvraag van verblijfsvergunningen of verlengingen behandelen, hebben nood aan informatie over de tewerkstelling van de betrokkene. Het zou daarbij wenselijk zijn dat de lokale besturen in Dimona/Limosa(RSZ) de tewerkstellingsgegevens kunnen raadplegen, om uit eerste bron up to date informatie te hebben. Toegang tot de databank ARZA is daarbij wenselijk voor de tewerkstellingsgegevens van zelfstandigen. Dit kan gerealiseerd worden via een toegang tot Dolsis. Deze gegevens mogen uiteraard enkel opgevraagd worden in het kader van een aanvraag tot verkrijgen of verlengen van een verblijfsvergunning.

Actie: De kabinetten De Backer en Francken zullen aan de 3 gemeentekoepels (VVSG, VSGB en UVCW) voorstellen om een aanvraag in te dienen bij het Comité Sociale Zekerheid (KSZ) om toegang te krijgen tot bepaalde gegevens van Dolsis met het oog op administratieve vereenvoudiging en efficiëntie.

¹ Federale sociale inspectiediensten: RSZ, RSVZ, TSW/TWW, RVA, RIZIV, onder coördinatie van de SIOD.

2. Vermoedens van fictieve tewerkstelling en andere vormen van sociale fraude (DVZ → sociale inspectiediensten)

DVZ stoot soms op duidelijke aanwijzingen van fictieve activiteiten en/of andere vormen van sociale fraude. Nu wordt dit ad hoc gemeld aan de sociale inspectiediensten. Deze informatie van DVZ kan ervoor zorgen dat bestaande dossiers verrijkt worden en nieuwe onderzoeken gestart worden. Bedoeling moet zijn om dit systematisch over te maken, zodat de sociale inspectiediensten deze dossiers verder kunnen onderzoeken en de databanken van de diensten aanvullen om zo de datamining en datamatching te optimaliseren.

Actie: DVZ en de sociale inspectiediensten bekijken hoe deze uitwisseling van informatie efficiënt kan verlopen via het centraal meldpunt (beveiligde toegang voor DVZ als professionele partner) en andere elektronische beveiligde kanalen (bv trends). Meldingen via het meldpunt die van belang zijn voor DVZ worden door SIOD overgemaakt aan DVZ. De opvolgingswerkgroep van dit protocol zal bekijken welke lacunes op dit vlak nog ingevuld moeten worden.

3. Informatie over fictieve tewerkstelling in België (RSZ/RSVZ → DVZ)

Indien de RSZ of het RSVZ vast stelt dat er sprake is van fictieve tewerkstelling of van effectieve tewerkstelling maar voor een zeer korte periode in België waarbij niet meer voldaan wordt aan de voorwaarden van de richtlijn met het oog op het bekomen van verblijfstitels (en eventueel sociale rechten en zelfs sociale uitkeringen) in ons land, wordt bekeken welke informatie op structurele wijze aan DVZ kan overgemaakt worden. Een arbeidsovereenkomst/bewijs van tewerkstelling is immers een voorwaarde voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning.

Actie: RSZ en RSVZ onderzoeken of zij vaststellingen en beslissingen inzake fictieve tewerkstelling gestructureerd kunnen overmaken aan DVZ zodat deze kunnen bepalen of de fictieve tewerkstelling heeft plaats gevonden met het oog op het valselijk verkrijgen van een verblijfsvergunning. De Proof of Concept (POC) die gebeurt tussen RSVZ en DVZ wordt geëvalueerd en in functie daarvan uitgebreid en zo nodig bijgestuurd. De resultaten van deze Proof of Concept zullen medegedeeld worden aan alle sociale (inspectie)diensten. De informatie over fictieve tewerkstelling is niet enkel interessant voor RSZ en RSVZ maar voor alle sociale inspectiediensten.

4. Mensenhandel

In het kader van dossiers mensenhandel, dossiers misbruik van het au pair statuut en misbruik van het statuut sportbeoefenaars is de historiek van toegang/verblijf in België belangrijke informatie om te bepalen of er sprake is van sociale fraude, mensenhandel en economische uitbuiting of van onrechtmatig verkregen recht op verblijf in België.

Actie: Kabinet Francken en kabinet De Backer bekijken met de bevoegde diensten op welke manier deze informatie veilig uitgewisseld kan worden, hetzij via SPOC Buitenlandse Zaken voor wat betreft dossiers mensenhandel, huishoudpersoneel, ..., gelieerd met diplomatieke missies in België hetzij via een SPOC DVZ voor andere dossiers. Zowel de sociale inspectiediensten als DVZ zullen een actieve bijdrage leveren aan de joint action days die jaarlijks plaats vinden onder impuls van Europol en federale politie.

5. Criminaliteit, terrorisme, drugshandel

In het kader van het lopende Kanaalplan en het Stroomplan (onder leiding van de Federale Gerechtelijke Politie) is een geïntegreerde aanpak essentieel om criminaliteit, terrorisme en drugshandel op een efficiënte en doordachte manier een halt te roepen. Informatie uit de databanken van de sociale inspectiediensten kunnen immers bijdragen om personen te identificeren en te bepalen met welke reden ze aanwezig zijn op de locatie waar de controle plaats vindt.

Actie: DVZ, SIOD en de sociale inspectiediensten werken actief mee in de task forces en de gemeenschappelijke acties op het terrein in functie van hun beschikbare capaciteit.

II. Ontwikkelen van nieuwe toepassingen

6. Single permits opnemen in Limosakadaster

Vanaf eind dit jaar wordt het uitreiken van single permits in de drie Gewesten mogelijk. Daartoe is er een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de federale en de regionale regeringen. In deze overeenkomst is er sprake van de creatie van een elektronisch platform. Het is aangewezen dat het Limosakadaster dit uniek elektronisch platform wordt. Om operationeel alles vlot te laten verlopen, zou het wenselijk zijn om deze single permit gegevens, net als de resterende arbeidskaarten C, beroepskaarten voor zelfstandigen,... op de te nemen in het centrale Limosakadaster² bij de RSZ. Op haar beurt kan het RSVZ over de opgenomen gegevens in het LIMOSA-kadaster beschikken om reeds bestaande dossiers te verrijken en databanken aan te vullen.. Daarnaast onderzoekt men of het mogelijk is dat werkgevers automatisch op de hoogte gesteld worden van einde verblijf. Dit is wenselijk en is een pertinente vraag van bepaalde sectoren. (bv seizoenarbeid in de land – en tuinbouw)

Actie: het projectvoorstel van de RSZ over de uitbreiding van het Limosa-kadaster zal besproken worden op het Interfederaal Overlegcomité, waar er onder meer gekeken zal worden hoe hiervoor budget vrijgemaakt kan worden. Er zal hierbij rekening gehouden worden met de mogelijkheid van het toevoegen van de voorlopige verblijfsdocumenten 'bijlage 3' van DVZ.

7. Rijksregister uitbreiden met historiek van het verblijf.

DVZ onderzoekt momenteel juridisch hoe het mogelijk is om de historiek van het verblijf toe te voegen aan het rijksregister. Deze informatie kan belangrijk zijn voor lokale besturen, sociale inspectiediensten,... om dossiers sneller en efficiënter te behandelen, reeds bestaande dossiers te verrijken en databanken aan te vullen.

Actie: Het Kabinet Francken onderzoekt de juridische mogelijkheid van deze uitbreiding. Dit dient uiteraard te gebeuren binnen het kader van de geldende wetgeving inzake privacy.

² Limosa: verplichte elektronische aanmelding van buitenlandse werknemers (EU en derde landen) die in België komen werken.

8. Toevoeging veld “domicilieadres land van officieel verblijf” in het BIS-register (lokale besturen)

Personen die niet ingeschreven zijn in het Rijksregister, maar toch een dossier hebben bij een Belgische overheid (federaal, regionaal, provinciaal of lokaal), worden bijgehouden in de kruispuntbankregisters ('het BIS-register') van de KSZ. Het BIS-register is complementair en subsidiair aan het Rijksregister. Voor zover de betrokken natuurlijke personen niet beschikken over een Rijksregisternummer, kent de Kruispuntbank hen bij de inschrijving in het BIS-register zelf een identificatienummer toe. Dit is het zgn. BIS-nummer.

In tegenstelling tot het Rijksregister, bevat het BIS-register geen informatie m.b.t. het domicilieadres van de vreemdeling in het buitenland.

Het domicilieadres in het buitenland is voor zowel DVZ als de sociale inspectiediensten nochtans nuttige informatie in het kader van hun controleonderzoeken.

Actie: de KSZ, BOSA en RSZ onderzoeken hoe een bijkomend veld “domicilieadres land van officieel verblijf” kan gecreëerd worden in het BIS-register. Dit onderzoek en deze ontwikkeling is reeds opgestart, onder meer in het kader van de uitvoering van het Plan voor eerlijke concurrentie in de land- en tuinbouwsector.

III. Intensere samenwerking in de strijd tegen identiteits- en sociale fraude

9. Overleg tussen de Antifraudecel DVZ en de sociale inspectiediensten

De antifraudecel van DVZ levert strijd tegen identiteitsfraude, asiel fraude, schijnhuwelijken, mensenhandel en mensensmokkel.

In geval van identiteitsfraude en asiel fraude start DVZ een onderzoek om de verblijfstitel van de betrokkene in te trekken. De intrekking van de verblijfstitel wordt gecodeerd in het BIS-register en/of het Rijksregister. Het is wenselijk dat sociale inspectiediensten oog hebben voor mogelijke identiteits- en asiel fraude.

De sociale inspectiediensten voeren controles uit op de naleving van de arbeids- en sociale zekerheidswetgeving voor werknemers en zelfstandigen die van toepassing is in ons land. Zij voeren onder meer ook controles uit naar zwartwerk, illegale tewerkstelling, mensenhandel, sociale dumping, ... Via de arrondissementale cellen onder leiding van de arbeidsauditeur doen zij tevens gemeenschappelijke acties met alle diensten en samen met bv politie, fiscus, douane, regionale inspectiediensten, FAVV, ...

Actie: Met het oog op het vergroten van de wederzijdse kennis en de gerichte verbetering van de samenwerking organiseren DVZ en de sociale inspectiediensten op nationaal en eventueel regionaal/lokaal vlak opleidingen om wederzijds kennis en expertise uit te wisselen.

10. Bijstand DVZ bij controles door sociale inspectiediensten

De sociale inspectiediensten worden tijdens hun controles op het terrein geconfronteerd met vermoedens van illegaal verblijf, identiteitsfraude door vreemdelingen, valse verblijfsdocumenten en/of arbeidskaarten,... Zoals bijvoorbeeld het Kanaalplan in de Brusselse gemeenten, waar gericht gecontroleerd wordt op illegaal verblijf, identiteitsfraude, domiciliefraude, ...

In sommige situaties is de technische kennis van DVZ van groot belang om al dan niet te beslissen tot een administratieve aanhouding (gerichte vragen, kennis van politieke situatie in derde landen,...).

De Gerechtelijke sectie van DVZ kan echter niet steeds ter plaatse komen wegens gebrek aan personeel en de grote vraag naar bijstand door de verschillende instanties (politie, sociale inspectiediensten,...).

Actie: DVZ zal per gerechtelijk arrondissement het organigram van de dienst en de contactgegevens overmaken aan de sociale inspectiediensten zodat zij bij een controle op het terrein DVZ kunnen contacteren in geval van vermoedens van illegaal verblijf of identiteitsfraude. Beoogd wordt een telefonische bijstand te verlenen, zodat de bijkomende werklast voor DVZ beperkt blijft. Er wordt onderzocht op welke manier deze bijstand praktisch kan geregeld worden.

11. Deelname DVZ aan acties sociale fraude in de grootsteden

In het Actieplan sociale fraudebestrijding 2018, zoals goedgekeurd door de ministerraad, wordt prioritair ingezet op gezamenlijke acties van de verschillende sociale inspectiediensten in de grootsteden. Het gaat om ernstige en georganiseerde sociale fraude met crimineel oogpunt die het weefsel van de leefbaarheid van een stad ernstig aantasten (vb. mensenhandel, illegale economie, drugshandel, bepaalde handel en horeca,...). Hoe meer de sociale fraude daar een halt toegeroepen kan worden, hoe meer verdere vormen van criminaliteit aan de bron voorkomen kunnen worden.

Er wordt daarvoor op lokaal vlak (Antwerpen, Brussel, Charleroi, Luik, Gent) samengewerkt met politie, douane, FAVV,... ook DVZ is hierbij een aangewezen partner.

Actie: op lokaal vlak wordt DVZ betrokken bij deze acties grootsteden. SIOD, die de sociale inspectiediensten coördineert, communiceert de geplande data aan DVZ via de mailbox van de Gerechtelijke Sectie van de DVZ (GSJ).

12. Wederzijdse opleidingen

In het verleden zijn door SIOD in samenwerking met DVZ opleidingen i.v.m. de rechtsgeldigheid van de verblijfsvergunningen en de arbeidskaarten voor sociaal inspecteurs georganiseerd.

Deze opleidingen werden door de deelnemers als een meerwaarde bij de uitvoering van hun controles ervaren.

Anderzijds bestaat er bij DVZ eveneens belangstelling in bijscholing in bepaalde deeldomeinen van het arbeids- en sociale zekerheidsrecht (bv Europese detachingsregels).

Actie: SIOD en DVZ zullen een inventaris opmaken van de opleidingsbehoeften. In functie daarvan zullen concrete wederzijdse opleidingen gegeven worden, met als doelpubliek de operationele medewerkers (het personeel op het terrein).

13. Uitwisseling van informatie voortvloeiend uit bilaterale akkoorden (DVZ ↔ sociale inspectiediensten)

De contacten, verdragen en informatie die de verschillende (inspectie)diensten en DVZ hebben moeten in het raam van dit protocol optimaal benut worden om zodoende sociale fraude te bestrijden met respect voor de privacy.

Actie: de bilaterale akkoorden van de sociale inspectiediensten en DVZ zullen onderling uitgewisseld worden. De informatie die dankzij deze akkoorden verkregen wordt, wordt maximaal tussen beide diensten uitgewisseld.

IV. Verdere opvolging

- **Gegevensuitwisseling met aandacht voor privacy en ICT-veiligheid**

In dit protocol zetten we sterk in op bijkomende uitwisseling van informatie tussen DVZ en de sociale inspectiediensten. De Europese GDPR³-verordening op het vlak van privacy, die vanaf 25/05/2018 in alle EU-lidstaten van kracht wordt, bepaalt het nieuwe wetgevende kader op het vlak van de bescherming van persoonsgegevens.

Op nationaal vlak is er momenteel een kaderwet gegevensuitwisseling tussen overheidsdiensten in bespreking binnen de regering die ook hier verdere principes en standaarden zal bepalen. Basisregel is dat er voor elke gegevensuitwisseling tussen overheidsdiensten een wettelijke basis moet zijn en dat de nadere technische en proportionaliteitsbepalingen afgesproken kunnen worden in een protocol tussen 2 of meer diensten. Op het vlak van sociale zekerheid zal er een informatieveiligheidscomité ter zake bij de KSZ geïnstalleerd worden.

Ook dienen hierbij de databanken en gegevensstromen goed beveiligd te worden tegen hacken en datalekken.

- **Gemeenschappelijke uitvoering en evaluatie**

Er zal een opvolgingswerkgroep geïnstalleerd worden onder leiding van de 2 kabinetten die de timing, prioriteiten en opvolging van deze actiepunten zal bespreken. Deze werkgroep komt zesmaandelijks samen.

Jaarlijks zal er een evaluatie van de vordering van de uitvoering van dit protocol gebeuren, in overleg met de bevoegde kabinetten voor DVZ en SIOD, DVZ en de sociale inspectiediensten.

Philippe DE BACKER

Staatssecretaris voor Bestrijding van sociale fraude

Theo FRANCKEN

Staatssecretaris voor Asiel en Migratie

³ General Data Protection Regulation: Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).